

INARI
Vapaa-aikatoimi

**VAPAA-AIKATOIMI TOIMINTASUUNNITELMA
1.8.2026–31.7.2027**

SISÄLLYS

1 TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄT	3
2 TOIMINNAN TAVOITTEET	5
2.1 Inarin kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2029	5
2.2 Liikuntapalveluiden toiminnan tavoitteet 2026–2029	5
2.3 Nuorisotyön toiminnan tavoitteet 2026–2029	6
2.4 Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö	6
3 VAPAA-AIKATOIMEN HENKILÖSTÖ	7
3.1 Henkilöstö	7
3.2 Henkilöstön koulutus ja työhyvinvointi	7
4 VALTIONAVUSTUKSET TOIMINTAAN JA HANKKEISIIN	8
4.1 Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö	8
4.2 Harrastamisen Suomen malli	8
5 LIIKUNTAPALVELUT	8
5.1 Sisäliikuntatilat	8
5.2 Ulkoliikuntapaikat	10
5.3 Liikuntapalveluiden maksut	10
6 NUORISOTYÖ	11
6.1 Nuorisotyön tilat ja toiminta	11
6.1.1 Nuorisotilat Stönö ja Vintti	11
6.1.2 Inarin kunnan nuorten työpajatoiminta	12
6.1.3 Etsivä nuorisotyö	12
6.1.4 Koulunuorisotyö	13
6.1.5 Nuorisovaltuusto	13
7 OHJAUSTOIMINTA, TAPAHTUMAT JA PÄIVÄKERHO	14
8 TIEDOTTAMINEN	15
9 YHTEISTYÖ MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA	15
10 YHDISTYSTOIMINNAN TUKEMINEN	16
10.1 Avustukset	16
10.2 Urheilijastipendi	16

1 TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄT

Kunnalla on keskeinen vastuu asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisessä. Liikuntalain (390/2015, 5 §) mukaisesti kunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja ja terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmille, tukemalla kansalaistoimintaa sekä huolehtimalla liikuntapaikkojen rakentamisesta ja ylläpidosta.

Nuorisolain (1285/2016, 8 §) mukaan kunnan tulee lisäksi luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle tarjoamalla nuorille palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten omaa kansalaistoimintaa. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa nuorten kasvua, hyvinvointia, osallisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttamista.

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO 2024–2027) korostaa nuorten mielenterveyden tukemista, laadukkaan nuorisotyön kehittämistä, osallisuuden ja demokratian vahvistamista sekä nuorten roolia ilmastonmuutokseen liittyvissä kysymyksissä. Nämä tavoitteet ohjaavat myös kunnan liikunta- ja nuorisopalveluiden toimintaa sekä yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin edistämiseksi.

Inarin kunnassa vapaa-aikatoimi vastaa kunnan liikuntapalveluista ja nuorisotyöstä. Vapaa-aikatoimen tehtävänä liikunnan osalta on järjestää kaikenikäisille kuntalaisille monipuolisia liikunta- ja hyvinvointitapahtumia, tukea erityisliikuntaryhmien liikuntamahdollisuuksia sekä urheiluseuratoimintaa. Vapaa-aikatoimen päivittäistavoitteena on saada vähän liikkuvat kuntalaiset aktivoitua liikunnan pariin esimerkiksi koululiikunnan sekä pien- ja erityisryhmien ohjausten avulla. Vapaa-aikatoimi tekee yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden, lähikuntien sekä Lapin alueen liikuntatoimijoiden kanssa liikunta-, urheilu- ja hyvinvointitapahtumissa. Vapaa-aikatoimi pyrkii järjestämään toimintaa kattavasti koko kunnan alueella käytössä olevien resurssien mukaisesti.

Vapaa-aikatoimi osallistuu liikuntatilojen ja -paikkojen kehittämiseen ja kunnossapitoon yhteistyössä Tilapalvelun ja teknisen toimen kanssa. Tekninen toimi vastaa ulkoliikuntapaikkojen huoltotoimenpiteistä. Vapaa-aikatoimi vastaa sisäliikuntatiloista, mukaan lukien Ivalon urheilukentän alue sekä liikuntatiloissa tapahtuvasta toiminnasta. Tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen luomalla ja ylläpitämällä liikuntaharrastamisen mahdollistavat puitteet kunnan alueella.

Vapaa-aikatoimen liikuntakerhot ja -ryhmät ovat matalan kynnyksen ohjaustoimintaa. Kerhot ja ryhmät ovat avoimia kaikille kyseiseen kohderyhmään kuuluville. Ohjaustoiminnassa painotetaan ikääntyneitä, erityisryhmiä (soveltava liikunta) sekä lapsia ja nuoria.

Ikääntyneille ja erityisryhmille suunnatuissa liikunnan ryhmissä tavoitteena on kohottaa ja ylläpitää toimintakykyä, joka helpottaa arjen askareista selviytymistä sekä luoda mahdollisuuksia sosiaaliseen toimintaan mielen virkistykseksi. Lasten ja nuorten kerhojen tavoitteena on tarjota monipuolista ja mielekästä tekemistä koulupäivän jälkeen.

Vapaa-aikatoimi tekee aktiivista yhteistyötä kunnan koulujen kanssa ja järjestää välituntitoimintaa. Kouluissa järjestettävän välituntitoiminnan kautta voidaan tavoittaa laajempi joukko lapsia ja nuoria ja kannustaa liikunnan pariin etenkin heitä, jotka eivät muutoin liiku. Vapaa-aikatoimen toimintaan kuuluvat säännöllisesti kokoontuvat ryhmät, tapahtumat ja teemapäivät.

Vapaa-aikatoimi ylläpitää nuorisotilatoimintaa Ivalossa ja Inarin kirkonkylällä sekä järjestää nuorille monipuolista toimintaa ja tapahtumia kunnan alueella, yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja kuntien kanssa. Tehtävänä on edistää ja tukea inarilaisten nuorten elinoloja ja hyvinvointia läsnä olevalla ja toiminnallisella työllä.

Nuorisotyön ominaispiirre on nuorten vapaaehtoinen mukana olo, joten nuorisotyöhön sisältyy tiiviisti nuorten tarpeiden kunnioittaminen ja kuuleminen. Nuorisotyön tavoitteena on huomioida niin ohjatussa toiminnassa kuin sen ulkopuolella olevat nuoret. Nuorisotilojen toimintaa pyritään rakentamaan ja kehittämään nuorten toiveiden mukaisesti. Nuorisotilat ovat toimintaympäristöjä, jotka nuoret kokevat turvallisiksi ja omikseen. Nuorilla on mahdollisuus saada myös henkilökohtaista tukea ja ohjausta elämän haastaviin tilanteisiin. Nuorisotyössä luodaan edellytyksiä nuorten osallisuudelle ja itsenäiselle toiminnalle.

Inarin kunnassa toteutettavalla koulunuorisotyöllä on keskeinen rooli nuorten hyvinvoinnin edistämisessä. Keskeiset tavoitteet koulunuorisotyöllä ovat seuraavat: 1. Tarjota kiireetöntä tukea ja apua arkeen – psyykkisen ja fyysisen toimintakyvyn edistäminen. 2. Edistää tasavertaisuutta ja lisätä niiden nuorten osallistumista toimintaan, jotka eivät syystä tai toisesta halua tai kykene osallistumaan koulun ulkopuolella järjestettävään toimintaan. 3. Edistää oppilaiden osallisuutta koulussa sekä avustaa nuorten äänen ja mielipiteiden esille tuloa. 4. Edistää yhteisöllisyyttä kouluissa ja vahvistaa sitä kautta tunnetta kuulua osaksi jotain yhteisöä. 5. Lisätä nuorisotoimen, koulujen, nuorten ja huoltajien välistä yhteistyötä.

Vapaa-aikatoimi vastaa nuorten työpajatoiminnasta ja sen kehittämisestä. Työpajatoiminnan tavoitteena on vahvistaa ohjauksen ja merkityksellisen tekemisen avulla nuorten elämänhallintaa ja työelämävalmiuksia. Nuorten työpajalla toteutetaan matalan kynnyksen pajatoimintaa, joka tarjoaa nuorelle mielekkään ja turvallisen ympäristön. Nuori pääsee oppimaan uutta tai kehittämään jo olemassa olevia taitojaan. Toiminta on suunnattu nuorille, joilla on sosiaalisia rajoitteita ja haasteita arjen hallinnassa. Työpajatoiminnalla pyritään luomaan ja vahvistamaan nuoren sosiaalisia taitoja sekä arjenhallintaa, kasvattamaan nuoren itsetuntoa ja löytämään suunnan niin omaan kuin työelämään.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palveluiden ja muun tuen piiriin, joilla edistetään nuoren kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta yhteiskuntaan, elämänhallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö on nuorelle aina vapaaehtoista, joka madaltaa kynnystä ottaa palvelu vastaan ja ryhtyä yhteistyöhön. Etsivä nuorisotyö toimii monialaisessa yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa.

Nuorisovaltuuston (NuVa) edustajat toimivat tavallisen inarilaisen nuoren puolestapuhujina ja tuovat esille nuorten ideoita ja ehdotuksia. Nuorilla on oikeus tuoda esille mielipiteitä ja kehittämiskohteita sekä osallistua yhteisten asioiden suunnitteluun. Nuorisovaltuuston tukiaikuiseksi nimetty nuoriso-ohjaaja tukee ja ohjaa nuorisovaltuuston toimintaa ja kehittämistä. Nuorisovaltuustolle on perustettu oma toimintakassa, josta NuVa voi myöntää avustusta oppilaskunnille ja nuorten harrastusryhmille toimintaan ja tapahtumiin.

2 TOIMINNAN TAVOITTEET

2.1 Inarin kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2029

Kesäkuussa 2026 hyväksyttyyn Inarin kunnan Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan 2026–2029 on valittu kolme painopistettä.

1. Vahvistaa kuntalaisten mielen hyvinvointia lisäämällä osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä mahdollisuuksia harrastamiseen ja kulttuuritoimintaan.
2. Edistää terveellisiä elintapoja tukemalla liikuntaa, terveellistä ravitsemusta, riittävää lepoa sekä päihteettömyyttä.
3. Parantaa arjen turvallisuutta kehittämällä fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja digitaalista turvallisuutta sekä ehkäisemällä onnettomuuksia ja vahvistamalla turvallisuuden tunnetta eri toimintaympäristöissä.

Toimenpiteet suunnataan erityisesti ennaltaehkäisevään työhön, poikkihallinnolliseen yhteistyöhön sekä kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta tukeviin palveluihin ja toimintamalleihin. Näin vahvistetaan kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, osallisuutta ja turvallista arkea.

2.2 Liikuntapalveluiden toiminnan tavoitteet 2026–2029

- Liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelman laadinta (Kuntastrategia 2026)
- Matalan kynnyksen liikuntakokeilujen mahdollistaminen muun muassa Harrastamisen Suomen mallin -kerhotoiminnan kautta
- Jatketaan lasten ja nuorten liikuntakummi-toimintaa: liikunnallinen välituntitoiminta, lasten ja nuorten tukeminen harrastusten pariin
- Kehitetään lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrasteryhmiä, jotka eivät vaadi sitoutumista yhteistyössä seurojen kanssa
- Kehitetään vanhempien ja lasten harrastustoiminnan yhteensovittamista
- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta aletaan seurata myös liikuntaseurojen osalta
- Toteutetaan Inari liikuttaa luonnostaan -ohjelmassa määritellyjä toimenpiteitä koulumatkaliikkumisen edistämiseksi
- Kehitetään toimintamalli järjestötoiminnan ja harrastusmahdollisuuksien näkyvyyden lisäämiseen
- Toteutetaan säännöllisesti viestintäkampanjoita työmatkaliikkumisen lisäämiseksi

- Tuetaan ikääntyneiden ja erityisryhmien liikuntamahdollisuuksia järjestämällä soveltavaa ryhmäliikuntaa ja tapahtumia: kaatumistapaturmien vähentäminen säännöllisen liikunnan avulla
- Kehitetään kävelykaveritoimintaa
- Tiedotetaan harrastusmahdollisuuksista ja tapahtumista monikanavaisesti
- Edistetään kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä erilaisten liikunnallisten toimintojen kautta
- Huolehditaan ja kehitetään liikuntapaikkoja yhteistyössä teknisen toimen ja Tilapalveluiden kanssa
- Tuetaan yhdistysten toimintaa vuosittain jaettavilla avustuksilla
 - Huomioidaan saamelaiskulttuurin edistäminen järjestöavustuksissa
- Tarjotaan maksutonta liikuntaneuvontaa (kohderyhmänä vähän liikkuvat)
- Osallistutaan erilaisiin valtakunnallisiin arkiliikuntakampanjoihin ja viestitään niistä
- Vahvistetaan henkilöstön osaamista koulutuksilla, päivitetään toimintaohjeita ja perehdytystä

2.3 Nuorisotyön toiminnan tavoitteet 2026–2029

- Järjestetään perustoimintaa nuorisotiloilla Ivalossa ja Inarin kirkonkylällä
- Järjestetään nuorille tapahtumia ja kohdennettua toimintaa kysynnän mukaan
- Vahvistetaan matalan kynnyksen yhteyttä nuorisotoimesta vanhempiin/perheisiin
- Ylläpidetään ja kehitetään koulunuorisotyötä yhteistyössä koulujen kanssa
- Puututaan varhain mielenterveyden oireiluun (ennakointi, sujuva palveluketju)
- Järjestetään oppilaille ryhmätyöspäiviä yhteistyössä koulujen kanssa
- Tehdään nykyistä näkyvämmäksi kyselyiden merkitystä ja vaikutuksia yhteistyössä NuVan kanssa
- Ohjataan nuoria kansalaisvaikuttamiseen demokratiakasvatuksen avulla yhteistyössä NuVan kanssa
- Kehitetään yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa lasten ja nuorten kulttuuriharrastamisen mahdollisuuksia
- Lisätään yhteistyötä Nuoris- ja luontomatkailukeskus Vasatoka kanssa
- Vakiinnutetaan nikotiinituotteisiin puuttumisen NOKKO-malli
- Kouluilla ja nuorisotiloilla noudatetaan laadittuja päihteitä ja nikotiinituotteita koskevia sääntöjä ja säännöt ovat tiloissa nähtävillä tietoisuuden lisäämiseksi
- Pidetään yllä digikasvatusta ja kiinnitetään huomiota medialukutaitoon
- Ohjataan ikätasoisien digipelien pelaamiseen ja rajoitetaan digipelaamisen aikaa nuorisotiloilla
- Pidetään nuorisotiloissa säännöllisesti ruuduttomia päiviä
- Tehdään yhteistyötä seurojen, seurakuntien ja eri viranomaisten kanssa kiusaamisen ehkäisyssä; muun muassa huoli-ilmoitus, puheeksiotto-koulutus, monialainen keskustelu vuosittain
- Viestitään säännöllisesti ja kohdennetusti ajankohtaisista ilmiöistä eri kanavissa muun muassa päihteet, mielen hyvinvointi

2.4 Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

- Vahvistetaan nuorten yksilöllisiä polkuja ja sitoutumista työpajatoimintaan

- Syvennetään yhteistyötä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa nuorten jatkosuunnitelmien osalta
- Lisätään hyvinvointia tukevaa ja osallisuutta vahvistavaa ryhmätoimintaa
- Laajennetaan edelleen verkostoyhteistyötä ja lisätään työpajatoiminnan näkyvyyttä
- Jatketaan nettiohjauskeskustelujen vakiinnuttamista osaksi työpajan palvelukokonaisuutta
- Osallistetaan nuoria erilaisten pajalla toteutettavien projektien ideointiin ja luomiseen.
- Vahvistetaan henkilöstön osaamista koulutuksilla, päivitetään toimintaohjeita ja perehdytystä

3 VAPAA-AIKATOIMEN HENKILÖSTÖ

3.1 Henkilöstö

vapaa-aikasihteeri	Tuija Mikkonen
liikunnanohjaaja	Sami Kauppinen
erityisliikunnanohjaaja	Taru Liukkonen
kunnossapitotyöntekijä	Vesa Mikkonen
kunnossapitotyöntekijä	Jyri Simonen
kunnossapitotyöntekijä	Anton Pennanen
uinninvalvoja, uimaopettaja	Jorma Sarre
nuoriso-ohjaaja Stönö	Pirkko Mäenpää
nuoriso-ohjaaja Vintti	Sani Kurkinen
nuoriso-ohjaaja	Ida Lassila 31.8.2026 saakka
koulunuorisotyöntekijä	Katariina Turunen
vastaava työpajaohjaaja	Iira Maunula
työpajaohjaaja	Tero Titoff
etsivä nuorisotyöntekijä	Topi Alasuutari

3.2 Henkilöstön koulutus ja työhyvinvointi

Vapaa-aikatoimen henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään osallistumalla monipuolisesti oman alan koulutuksiin lähiopetuksena tai verkkokoulutuksena. Henkilöstön tulee seurata aktiivisesti oman alansa koulutustarjontaa. Myös vapaa-aikasihteeri jakaa tietoa ajankohtaisista koulutuksista.

Kaikilla vapaa-aikatoimessa työskentelevillä tulee olla käytynä ensiapukoulutus. Koulutuksiin osallistumisesta tulee aina sopia vapaa-aikasihteerin kanssa. Henkilöstölle pyritään järjestämään myös yhteisiä ammattitaitoa ylläpitäviä koulutuksia tarpeen ja kiinnostuksen mukaan.

Tiedonkulun ja sen ajantasaisuuden ylläpitämiseksi pidetään säännöllisiä viikkopalavereja: kunnossapidon työntekijät, nuorten työpaja ja etsivä, nuoriso-ohjaajat ja liikunnanohjaajat. Palaveri, johon osallistuu koko vapaa-aikatoimi,

pidetään kaksi kertaa vuodessa. TyHy-iltapäivä pidetään kerran vuodessa. Työntekijöillä on mahdollisuus harkinnanvaraisesti työnohjaukseen, joka sovitaan aina erikseen esihenkilön kanssa. Kehityskeskustelut pidetään kerran vuodessa keväisin.

4 VALTIONAVUSTUKSET TOIMINTAAN JA HANKKEISIIN

4.1 Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

Nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön haetaan aiempien vuosien tapaan valtionavustusta. Avustushaku avautuu marraskuussa.

4.2 Harrastamisen Suomen malli

Harrastamisen Suomen malli on valtakunnallinen hanke, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten koulunpäivän yhteyteen sijoittuvaa harrastustoimintaa. Hankkeelle haetaan vuosittain avustusta Lupa- ja valvontavirastolta. Harrastamisen iloa Inarissa -hankkeessa järjestetään harrastustoimintaa kaudella 2026–2027 Ivalossa, Inarin kirkonkylällä ja Sevettijärvellä.

5 LIIKUNTAPALVELUT

5.1 Sisäliikuntatilat

Vapaa-aikatoimen vastuulla olevat sisäliikuntatilat:

- Ivalon urheilutalo liikuntasali ja kuntosali
- Kaarteen liikuntasali, kuntosali ja kiipeilyseinä
- Monitoimitalo Kuulaan liikuntasali ja tanssisali
- Ivalon uimahalli (saneerauksessa kesään 2027 saakka)
- Šielân liikuntasali ja kuntosali
- Sevettijärven kuntoiluhuone

Vapaa-aikatoimi vastaa koulujen liikuntasaleista arkisin klo 15.00–21.30 ja viikonloppuisin. Kaikki liikuntatilojen varaukset vapaa-aikatoimen vastuulla oleviin tiloihin tehdään sähköisen tilavarausjärjestelmän kautta, josta ne tulevat hyväksyttäväksi vapaa-aikatoimelle. Vuorot ovat maksuttomia yleishyödyllisille yhdistyksille, muille maksullisia.

Ivalon uimahalli sijaitsee Ivalossa Rajankankaalla. Uimahallin omistaa Senaattikiinteistöt Oy. Inarin kunta on uimahallin käyttäjä yhdessä Rajavartioloituksen kanssa. Vapaa-aikatoimi varaa uimahallivuorot Rajavartioloitukselta ja vuorojen toteutuessa vastaa niiden järjestelyistä. Uinninvalvoja työskentelee yleisten vuorojen lisäksi koulujen vuoroilla sekä

ohjatuilla vesiliikuntavuoroilla. Muut tarvittavat uinninvalvonnat sovitaan erikseen. Uimahalli on remontissa, arvioitu valmistumisaika remontille on kesä 2027. Remontin yhteydessä uimahallin esteettömyys paranee merkittävästi aiemmasta.

Koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteen liikuntahalli ja kuntosali sijaitsevat Ivalossa. Liikuntasali on jaettavissa väliverholla kolmeen lohkoon, joka mahdollistaa useamman ryhmän samanaikaisen harjoittelun. Kaarteen liikuntasalissa on käytössä myös kiipeilyseinä, jossa vapaa-aikatoimi järjestää ohjattua kiipeilyä kerran viikossa. Kiipeilyseinältä voi varata myös oman vuoron. Kiipeilyseinän käyttö edellyttää, että vuoron vastuuhenkilö on suorittanut köysitoiminnanohjaajakoulutuksen ja on paikalla vuorolla.

Kaarteen kuntosali on varauskäytössä, niin että kuntosalilta voi varata vuoroja seurakuntat, yritykset ja yksityishenkilöt. Kuntosalilta löytyy perusharjoitteluun soveltuvat kuntosalilaitteet sekä aerobiset laitteet.

Ivalon urheilutalon liikuntasaliin voi varata yleisiä sulkapallo- sekä liikuntasalivuoroja. Liikuntasalista noin 100 neliötä on rajattu kuntosalin toiminnalliseksi alueeksi.

Urheilutalon kuntosali on avoinna maanantaista sunnuntaihin klo 5.00–23.00. Kuntosalilla on kaksi senioreille varattua omatoimivakiovuoroa maanantaisin klo 11.00–12.30 ja perjantaisin klo 11.00–12.00.

Inarin kirkonkylän koulu Šielân liikuntasali on jaettavissa väliverholla kahteen osaan, joka mahdollistaa useamman ryhmän samanaikaisen harjoittelun.

Šielân kuntosali on avoinna arkisin maanantaista sunnuntaihin klo 5.00–23.00. Kuntosalilla on muutama varattu vakiovuoro, mutta pääasiallisesti kuntosali on kuntalaisten vapaassa käytössä aukioloaikoina. Kuntosalille on varattu yksi senioreille tarkoitettu vakiovuoro maanantaisin klo 11.00–12.30.

Sevettijärven kuntoiluhuone on avoinna arkisin maanantaista sunnuntaihin klo 5.00–23.00. Kuntoiluhuoneessa on muutama varattu vakiovuoro, mutta pääasiallisesti kuntoiluhuone on kuntalaisten vapaassa käytössä aukioloaikoina. Kuntoiluhuoneeseen on varattu yksi senioreille tarkoitettu vakiovuoro perjantaisin klo 13.00–14.00.

Monitoimitalo Kuulas sijaitsee Ivalossa. Liikuntasalin käyttöä hallinnoi vapaa-aikatoimi ja tanssi- ja joogasalin käyttöä niin ikään vapaa-aikatoimi yhteistyössä kulttuuritoimen ja kansalaisopiston kanssa.

Ivalon uimahallin remontin ja uuden käyttöoikeussopimuksen myötä vapaa-aikatoimi saa käyttöönsä uimahallirakennuksessa sijaitsevan liikuntasalin maanantaista torstaihin klo 16.00–19.00 ja perjantaista sunnuntaihin klo 13.00–19.00. Liikuntasaliin on jatkossa tarkoitus keskittää muun muassa yleiset sulkapallovuorot.

Vapaa-aikatoimi on mukana suunnitteilla olevan Monitoimiareenan hanketyöryhmässä. Monitoimiareenan tavoitteena on jatkossa korvata Ivalon urheilutalon ja sääsuojahallin tilat, jotka ovat tulossa rakennusteknisen käyttöikänsä päähän.

Tulevalla toimintakaudella sääsuojahallissa kesäaikaan käytössä ollut salibandymatto tulee uusia. Aiempi matto poistettiin käytöstä kesällä 2026 maton huonon kunnon vuoksi. Uimahallin käyttöönoton myötä uimahallin irtaimiston hankintaan ja päivittämiseen tulee varautua. Molemmat huomioidaan talousarviosuunnittelun yhteydessä.

5.2 Ulkoliikuntapaikat

Vapaa-aikatoimen vastuulla olevat ulkoliikuntatilat:

- Ivalon sääsuojahalli
- Ivalon urheilukenttä ja hiekkakenttä
- Ivalon urheilukentän alueen kaukalo
- Ivalon skeittiparkki
- Ivalon ja Inarin kirkonkylän liikennepuistot kesäisin

Ivalon sääsuojahallin luistelukausi alkaa syyskuun alkupuolella ja kestää maaliskuuhuhtikuulle. Ivalon sääsuojahallin pääasiallinen käyttäjä on paikallinen kiekkoseura Tunturi-Kiekko. Sääsuojahallissa pyörii myös viikoittaiset yleisluisteluvuorot. Koululaisryhmät sekä muut käyttäjät voivat varata vuoroja sääsuojahalliin vapaa-aikasihteeriltä tai sääsuojahallin henkilökunnalta.

Vapaa-aikatoimi vastaa Ivalon urheilukentän kunnossapidosta, kehittämisestä ja urheilukentän vuorojen jakamisesta. Inarin skeittiparkin kunnossapidosta vastaa Inarin kirkonkylän kyläyhdistys. Urheilukenttä, skeittiparkit ja liikennepuistot ovat toiminnassa kesäaikana. Talviaikaan vapaa-aikatoimi jähdyttää urheilukentän alueelle kaksi luistelualuetta toisen hiekkakentän päälle ja toisen kaukaloon. Jäät ovat kuntalaisten ja matkailijoiden vapaassa käytössä.

Kunnan tekninen toimi vastaa ulkoliikuntapaikkojen ylläpidosta ja huollosta. Vapaa-aikatoimi ja tekninen toimi tekevät aktiivista yhteistyötä liikuntapaikkojen kehittämistyön osalta. Toimintakautena 2026–2027 vapaa-aikatoimi ja tekninen toimi kilpailuttavat yhdessä Saariselän ulkokuntosalin laitteiston sekä vastaavat kuntosalin rakentamisesta Urkinpuiston liikunta-alueen yhteyteen. Jänkkävaaran kehittämistyö jatkuu ja tavoitteena on, että alueen viitoitus ja opastus uusitaan lähivuosina.

5.3 Liikuntapalveluiden maksut

Liikuntatilojen vuorot ovat sivistyslautakunnan 13.9.2022 päätöksen mukaisesti maksuttomia yleishyödyllisille yhdistyksille. Muiden käyttäjien osalta tiloista peritään vuokraa lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Liikuntapalveluiden lipputuotteiden hinnasto päivitettiin keväällä 2026. Hintoja oli tarkastettu viimeksi vuonna 2013. Tarkistetuilla maksuilla turvataan liikuntapaikkojen turvallisuus, laatu ja kehittäminen. Liikuntapassi korvattiin liikuntapaikkakohtaisilla lipuilla. Muutos perustuu liikuntapaikkojen erilaisiin kustannuksiin ja käyttötarpeisiin. Liikuntapaikkakohtainen hinnoittelu vastaa paremmin todellisia kustannuksia. Asiakkaat maksavat vain käyttämistään palveluista. Samalla käyntimäärien ja palveluiden seuranta sekä hinnoittelun kehittäminen helpottuvat.

Liikuntapalveluiden lipputuotteet ovat ostettavissa 1.7.2026 avatusta verkkokaupasta sekä kirjastojen ja kunnantalon neuvonnasta aukioloaikoina.

6 NUORISOTYÖ

6.1 Nuorisotyön tilat ja toiminta

Vapaa-aikatoimen vastuulla ja hallinnassa olevia tiloja ovat nuorisotilat Ivalossa ja Inarin kirkonkylällä sekä Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö Ivalossa. Nuorisotyön tiloja voidaan antaa käyttöön nuorille ja lapsille kohdennettuun toimintaan sekä tarpeen mukaan vuokratyötyöhön. Nuorisotilat ovat maksuttomia yleishyödyllisille yhdistyksille.

6.1.1 Nuorisotilat Stönö ja Vintti

Nuorisotila Stönö sijaitsee Ivalon urheilutalolla. Nuorisotila Vintti Inarin kirkonkylällä Šielân tiloissa. Stönö on avoinna arkena ja lauantaisin, Vintti arkisin ja satunnaisesti lauantaisin. Nuorisotilojen aukioloajoista ilmoitetaan tilojen ilmoitustauluilla sekä sosiaalisen median eri kanavissa. Vapaa-aikatoimi tarjoaa noin kerran kuussa Sevettijärvellä asuville nuorille kyydin Vintille.

Perustoiminnan lisäksi nuorisotiloilla järjestetään kohdennettua toimintaa nuorten tarpeiden mukaan. Erityisiä tapahtumia ovat muun muassa halloween-, pikkujoulu- ja vappujuhlat sekä erilaiset peli-illat.

Stönöltä löytyy keittiö, jossa nuorilla on mahdollisuus ruoanlaittoon sekä leipomiseen. Vintillä käytössä on koulun kotitalousluokka. Nuorisohjaajien kanssa on keskusteltu yhteisesti siitä, että nuorisotiloilla tarjotaan herkkujen sijaan mieluummin terveellisiä välipaloja, kuten hedelmiä ja esimerkiksi voileipiä.

Nuorisotilojen käytössä on viikoittain liikuntasali, jossa nuoret voivat liikkua myös omaehtoisesti.

Mannerheimin lastensuojeluliiton Ivalon yhdistys käyttää Stönön tiloja perhekahvilatoimintaan ja Inarin kirkonkylän osasto Juutuanvaaran kahvilarakennusta (vapaa-aikatoimi vastaa tilan käytöstä). Seurakunta käyttää molempia nuorisotiloja sovitusti ja tarpeen mukaan nuorten iltojen järjestämiseen.

6.1.2 Inarin kunnan nuorten työpajatoiminta

Inarin kunnan nuorten työpaja sijaitsee Monitoimitalon Kuulaan tiloissa Ivalossa. Työpaja keskittyy ensisijaisesti 17–29-vuotiaisiin nuoriin. Työpaja toimii yhdessä etsivän nuorisotyön kanssa ohjaamomaisella työotteella, jolla tarkoitetaan moniammatillisesti toimivaa nuorten matalakynnyksen palvelukokonaisuutta.

Pajatoiminta koostuu kolmesta eri kokonaisuudesta: Starttivalmennus, Seinätön työpajatoiminta ja Viestintäpaja. Lisäksi yhteistyössä koulun kanssa jatketaan nettiopintopisteen kehittämistä, jossa nuori voi suorittaa loppuun kesken jääneitä opintoja.

Jokaiselle nuorelle räätälöidään oma viikko-ohjelma. Pajatyöskentely perustuu aina sopimukseen ja on tavoitteellista sekä vapaaehtoista, tähdäten nuorten koulutus- ja työmarkkina-aseman vahvistamiseen. Toiminnan lähtökohtana on nuoren palveluohjauksen tarpeen selvittely ja sen pohjalta tapahtuva jatkotyö. Periaatteena on, että kaikkien halukkaiden nuorten asioihin tartutaan.

Nuorten työpaja toimii myös kuntalaisia palvelevana media-alan yksikkönä. Pajan toimintamuotoja ovat muun muassa:

- Kunnan sisäiset äänentoistopalvelut,
- Osallistuminen erilaisten tapahtumien järjestelyihin ja av-välineiden vuokraus
- Videokuvaus- ja editointipalvelut, digitointipalvelut, valokuvauspalvelut
- Ilmoitusten ja mainosten tuottaminen Inarin kunnan sisäiseen käyttöön
- Tapahtumissa ja kokouksissa livestream-lähetysten teko

6.1.3 Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö toimii Monitoimitalo Kuulaan tiloissa. Etsivän nuorisotyön päätehtävät ovat nuorten tavoittaminen, etsivän nuorisotyön tunnetuksi tekeminen yhteistyötahoille ja paikallisille toimijoille sekä yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen koulumaailman suuntaan. Työn ytimen muodostaa nuorten ohjaaminen toiveiden ja tilanteiden mukaisiin palveluihin.

Etsivä toimii nuorten tukena ja apuna arjen hallinnassa, sekä viranomaisasioiden kanssa. Etsivän tehtävänä on tukea nuoria rakentamaan elämästään sellaista, että he ovat tyytyväisiä ja kokevat onnistumisia. Etsivä tukee ja saattaa nuorta elämän eri nivelvaiheissa sekä arjessa. Moniammatillisen verkoston kokonaisuuden kehittäminen, hallinta ja ylläpito ovat työn kannalta erittäin tärkeitä.

Alueelliset työllisyysalueet ovat tuoneet muutoksia palvelurakenteisiin. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa pyritään kehittämään. Nuoren elämän eri siirtymävaiheissa etsivä pyrkii omalta osaltaan huolehtimaan siitä, että palvelupolkuun ei tule katkoja.

Etsivä jalkautuu nuorten ajanviettopaikkoihin, tuo itseään tutuksi ja pyrkii toiminnallaan madaltamaan kynnystä hakeutua tarvittaessa etsivän palveluiden piiriin. Yhteistyötä tehdään myös puolustusvoimien kanssa. Etsivä osallistuu aikaisätoiminnan kautta kutsuntoihin. Etsivä on mukana Inarin alueen Ankkuri-tiimissä. Olemassa olevaa yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa jatketaan.

6.1.4 Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyötä toteutettiin Inarin kunnan alueella hankepohjaisesti vuosina 2024–2026. Kahden vuoden aikana saatujen tulosten perusteella koulunuorisotyö koettiin vaikuttavana sekä henkilökunnan että oppilaiden näkökulmasta. Koulunuorisotyö oli lisännyt arjessa annettavaa tukea nuorille, auttanut toiminnallaan ehkäisemään koulussa esiintyvää kiusaamista ja syrjäytymistä. Koulunuorisotyö oli tuonut lisää tekemistä välitunneille ja kannustanut oppilaita kertomaan mielipiteitään ääneen. Henkilökunta koki, että työparityöskentely yhdessä koulunuorisotyöntekijän kanssa oli mahdollistanut erilaisia työtapoja ja lisännyt nuorille tarjottavia tukipalveluja. Koulunuorisotyö koettiin merkityksellisenä ja sen vaikutus oppilaiden hyvinvointiin oli ollut positiivinen.

Hankkeessa saatujen tulosten perusteella koulunuorisotyötä jatketaan. Koulunuorisotyö keskitetään Ivalon koululle, jossa koulunuorisotyön tarve on tunnistettu hankkeen tulosten perusteella suurimmaksi. Koulunuorisotyön kohderyhmää ovat yläkouluikäiset oppilaat.

Koulunuorisotyöntekijä hyödyntää työssään useita eri menetelmiä: välituntitoimintaa, ryhmäytyksiä, yksilö- ja ryhmäohjausta, tapahtumia, tempauksia ja teemaoppitunteja. Työn ytimen muodostaa nuorten kokonaisvaltainen tukeminen ja ryhmähengen vahvistaminen. Hyvällä ryhmähengellä on valtava merkitys koulussa viihtymiselle, mikä myös edesauttaa opinnoissa edistymistä.

Koulunuorisotyöntekijä käy jatkossa säännöllisesti Stönöllä ja toimii perjantai-iltaisin nuoriso-ohjaajan työparina. Perjantaisin nuorisotilalla käy eniten nuoria, työparityöskentely vahvistaa nuorten kohtaamista ja ohjausta vilkkaimpina aikoina.

6.1.5 Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston asema on asetettu kuntalaissa (410/2015 §26). Nuorisovaltuutetut toimivat kunnan nuorten äänen esiintuojina, osallistuvat koulutuksiin ja tekevät yhteistyötä esimerkiksi muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa. Nuorisovaltuusto valitsee kunnan itsenäisyyspäiväjuhlassa jaettavan Rock Inari -tunnustuspalkinnon saajan.

Nuorisovaltuusto koostuu 15 varsinaisesta jäsenestä sekä koulukohtaisista varajäsenistä. Nuorisovaltuustoa johtaa puheenjohtajisto (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri). Nuorisovaltuuston nimettyinä tukiaikuisina toimivat toimikaudella 2026–2027 koulunuorisotyöntekijä Katariina Turunen ja nuoriso-ohjaaja Sani Kurkinen.

Nuorisovaltuustolla on edustajat seuraavissa toimielimissä: kunnan valtuustossa (läsnäolo-, puhe, ääni- ja aloiteoikeus), sivistyslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja elinvoimajaostossa (läsnäolo- ja puheoikeus). Nuorisovaltuustolla on edustuspaikka lisäksi Nuorten työpajatoiminnan -ohjausryhmässä.

Tulevalla toimintakaudella tavoitteena on lisätä nuorten ymmärrystä siitä, miten kyselyihin vastaaminen vaikuttaa päätöksentekoon, sekä tuoda yhteistyössä NuVan kanssa esille nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnassa.

7 OHJAUSTOIMINTA, TAPAHTUMAT JA PÄIVÄKERHO

Liikunnan ohjaustoiminta alkaa elo-syyskuun vaihteessa ja päättyy toukokuun lopussa pois lukien loma-ajat. Lisäksi Vapaa-aikatoimi järjestää monipuolisesti toimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille kysynnän mukaan.

Vapaa-aikatoimi pyrkii tarjoamaan monipuolisesti erilaisia kerhoja ja ohjauksia, siten että mahdollisimman moni kuntalainen saadaan liikkeelle. Toiminnassa huomioidaan varaus sille, että esimerkiksi uusia liikuntaryhmiä voidaan aloittaa hyvinkin nopealla aikataululla. Yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen kanssa on viime vuosina tiivistetty ja erityisliikuntaryhmiä suunnitellaan vallitsevan tarpeen mukaan. Toimintaa suunnitellaan yhdessä siten, että terveys- ja liikuntapalveluista muodostaa jatkumo, joka tukee fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä.

Liikunnanohjaajat tarjoavat kuntalaisille maksutonta liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonnan aluksi kartoitetaan asiakkaan liikunta- ja terveystottumuksia. Liikunnan lisäksi kiinnitetään huomiota ruokailutottumuksiin ja elämänhallintaan. Näiden pohjalta luodaan yhdessä sovittuja tavoitteita, joita seurataan prosessin aikana. Lisäksi neuvonnassa on mahdollista saada yksilöllistä liikunnanohjausta. Neuvonnan tavoitteena on saada liikunnallisempi elämäntapa pysyväksi osaksi arkea. Liikuntaneuvonta voidaan toteuttaa myös etänä puhelimen, tabletin tai tietokoneen välityksellä.

Hanketyöllä toimintakaudella 2025–2026 aloitettua liikuntakummitoimintaa jatketaan kunnan omana toimintana. Liikuntakummina toimii toinen liikunnanohjaajista, joka jalkautuu säännöllisesti kouluille pitämään välituntitoimintaa. Liikuntakummi tuntee hyvin Inarin alueen harrastusmahdollisuudet ja toimii tarvittaessa lapsen, nuoren tai huoltajien tukena sopivan harrastustoiminnan löytämisessä.

Nuorisotiloilla järjestetään nuorille monipuolista toimintaa perustoiminnan sisällä sekä sen ohessa. Toiminnan järjestämisessä kuunnellaan nuorten toiveita ja pyritään vastaamaan niihin mahdollisimman tehokkaasti. Liikunnallisen oheistoiminnan tavoitteena on tarjota toimintaa etenkin niille nuorille, jotka eivät osallistu seuratoimintaan.

Vapaa-aikatoimi pyrkii järjestämään monipuolisia tapahtumia sekä osallistumaan valtakunnallisiin kampanjoihin kuten pyöräilyn Kilometrikisa. Nuorille suunnattujen tapahtumien sisällöt pyritään luomaan siten, että niissä on niin liikunnallistakin kuin

muidenkin harrastusten mukaisia toimintapisteitä, kuten kulttuuria. Koko perheen tapahtumissa pääpaino on liikunnallisessa tekemisessä.

Vapaa-aikatoimi järjestää kesäkuisin 1.–2. luokkalaisille päiväkerhotoimintaa. Kerhoa ohjaavat koulunkäynninohjaajat. Kerhon tavoitteena on järjestää mielekästä tekemistä pienemmille lapsille kesäloma-aikaan, kun huoltajat ovat töissä. Päiväkerho toimii arkisin kello 9–15 Ivalossa ja Inarin kirkonkylällä.

8 TIEDOTTAMINEN

Vapaa-aikatoimen toiminnasta ja tapahtumista ilmoitetaan ajantasaisesti kunnan verkkosivuilla, kunnan tapahtumakalenterissa, sosiaalisen median eri kanavissa, paikallislehti Inarilaisessa sekä kunnan sähköisillä infonäytöillä. Tiedottamisessa valitaan kohderyhmä huomioiden parhaiten soveltuva kanava.

Koululaisille/opiskelijoille suunnatussa toiminnassa tiedotetaan suoraan kouluja sekä käytetään Wilmaa osana tiedottamista. Urheiluseuroille järjestettävästä toiminnasta lähetetään seuroille sähköpostia sekä hyödynnetään yhteisiä WhatsApp-ryhmiä.

9 YHTEISTYÖ MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Selvä Peli -työryhmä lakkautettiin syksyllä 2024 työryhmän toimesta. Kuntaan perustettiin syksyllä 2024 Ehkäisevän päihdetyön -työryhmä, jossa vapaa-aikatoimi on mukana.

Etsivä nuorisotyöntekijä kuuluu Ankkuri-työryhmään. Nuoriso-ohjaaja Sani Kurkinen on ollut Lapin hyvinvointialueen kanssa järjestämässä saamen kieltä puhuville nuorille etänuorisotyötä sekä osallistunut saamelaiskäräjien De2-hankkeseen, jolle haetaan jatkorahoitusta tulevalle toimintakaudelle. Koulunuorisotyöntekijä on mukana OTU-hankkeessa, jossa laaditaan Kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyn ja puuttumisen mallia kouluihin ja nuorisotyöhön. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen oppilashuollon työryhmässä nuorisotyötä edustaa etsivä nuorisotyöntekijä.

Nuorten työpaja on valtakunnallisen Työpajayhdistyksen Into Ry:n yhteisöjäsen. Työpajojen ALU-verkoston järjestämiin koulutus- ja muihin tapahtumiin osallistutaan tarpeen mukaan. Lisäksi aktiivista yhteistyötä tehdään koulun, seurakuntien, Vasatoken, saamelaiskäräjien nuorisoneuvoston sekä Lapin hyvinvointialueen kanssa. Vapaa-aikasihteeri kuuluu opiskeluhuollon työryhmään sekä edustaa vapaa-aikatoimea Liikenneturvallisuustyöryhmässä.

Vapaa-aikasihteeri toimii koolle kutsujana Fiksusti kouluun -ohjelman Inarin kunnan ryhmälle, jonka tavoitteena on edistää aktiivisesti kävellen ja pyörällä kuljettujen koulumatkojen määrää Inarin kunnan alueella. Koulumatkaliikkumisen edistämistä

toteutetaan Inarin kuntaan laaditun Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman mukaisesti.

10 YHDISTYSTOIMINNAN TUKEMINEN

Inarin kunnan ulkoliikuntapaikat ja sisäliikuntatilat sekä nuorisotilat ovat urheiluseurojen ja yhdistysten käytössä maksutta. Vapaa-aikatoimi huolehtii, että käytössä olevat tilat ja paikat ovat käyttökunnossa.

Vapaa-aikatoimi järjestää urheiluseuroille ja yhdistyksille yhteisiä koulutuksia ja toimintaa esille nousseiden tarpeiden mukaisesti. Vapaa-aikatoimi tukee urheiluseuroja ja yhdistyksiä alueella järjestettävissä tapahtumissa välineistöllä, materiaaleilla ja tiedottamisella. Vapaa-aikatoimi ohjaa ja kannustaa seuroja sekä yhdistyksiä yhteistyöhön järjestämällä yhteisiä kokoontumisia.

Seurojen kanssa tehtävää yhteistyötä on tiivistetty viime vuosina. Yhteistyön myötä päällekkäistä toimintaa on pystytty poistamaan. Yhteinen johtava ajatus on, että toimijat eivät ”kilpaile” samoista lapsista ja nuorista. Tavoitteena on, että inarilaiset lapset ja nuoret liikkuvat mahdollisimman monipuolisesti.

10.1 Avustukset

Avustukset urheiluseuroille ja yhdistyksille jaetaan kunnan yhteisessä avustushaussa keväällä 2027. Hakemukset pisteytetään alla mainittujen kriteereiden mukaisesti.

- 1) vastaavuus kunnan strategiaan sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteisiin
- 2) toiminnan alueellinen merkitys
- 3) yhteistyö kunnan ja muiden yhdistysten kanssa
- 4) järjestetyn toiminnan laatu, laajuus, suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus
- 5) järjestetyn toiminnan aktiivisuus ja säännöllisyys
- 6) yhdistyksen tai yhteisön taloudellinen tilanne
- 7) vastaavuus kunnan erikseen määrittämään painopisteeseen (mahdollisesta hakuvuodelle määritellystä painopisteestä tiedotetaan erikseen)

10.2 Urheilijastipendi

Urheilumenestymiseen perustuvia stipendejä inarilaisille urheilijoille jaetaan vuoden 2026 lopussa voimassa olevan stipendisäännön mukaan. Sääntö on päivitetty ja hyväksytty sivistyslautakunnassa kesällä 2023.

Ivalossa 26.8.2026

vapaa-aikasihteerä Tuija Mikkonen